

Sygn. akt I CSK 75/15

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa M. D.
przeciwko Miastu Stołecznemu Warszawie
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 16 lipca 2014 r., sygn. akt I ACa 169/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2014 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego miasta stołecznego Warszawy od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 listopada 2013 r., którym po ponownym rozpoznaniu sprawy zasądzona została na rzecz powódki M. D. kwota 159.882 złotych, w pozostałym zakresie powództwo oddalił i umorzył postępowanie w zakresie żądania powyżej 300.000 złotych. Zasądzona kwota stanowi odszkodowanie za skierowanie powodów do zawarcia umowy najmu lokalu, znajdującego się w zasobach pozwanej, ale bez poinformowania powodów, że wobec nieruchomości zostały zgłoszone roszczenia byłych właścicieli o jej zwrot. Na wysokość odszkodowania składało się kilka elementów wymienionych w uzasadnieniu wyroku. Podstawą prawną rozstrzygnięcia był art. 471 k.c. Rozpoznając apelację Sąd drugiej instancji uznał, że podstawą roszczenia jest czyn niedozwolony, a nie art. 471 k.c. i przepisy o przedawnieniu roszczeń, art. 118 i 120 k.c. W sprawie został zastosowany art. 5 k.c.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie w zaskarżonym wyroku przepisów prawa materialnego, tj. art. 442 w związku z art. 5 k.c. oraz art. 3 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie; art. 442 k.c. przez zastosowanie zasad współzycia społecznego; art. 430 w związku z art. 361 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie; art. 430 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie. Naruszenie prawa procesowego dotyczy art. 382 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie po uchyleniu tego wyroku orzeczenie co do istoty sprawy oddalenie powództwa oraz orzeczenie o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na nie spełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występowanie w sprawie dwóch istotnych zagadnień prawnych. Pierwsze dotyczy potrzeby ustalenia, czy osoba uprawniona do odszkodowania powinna

dochodzić odszkodowania niezwłocznie po dowiedzeniu się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia oraz jak długo wierzyciel może pozostawać w bezczynności. Drugie zagadnienie odnosi się do pytania, czy przyjęcie nadużycia zarzutu przedawnienia w rozumieniu art. 5 k.c., wtedy gdy chodzi o roszczenia o naprawienie szkody na osobie, wymaga kompleksowej oceny okoliczności konkretnego wypadku, czy też konieczne jest odniesienie się w tym zakresie do treści art. 442 § 1 k.c. (mającego zastosowanie w sprawie, w której wniesiona została skarga) i stwierdzenie, że okres poprzedzający ujawnienie się szkody nie podlega doliczeniu do terminu przedawnienia.

Jednakże żadna z tych kwestii nie odpowiada przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Pierwszy z problemów nie budzi jakichkolwiek istotnych wątpliwości. Roszczenie o naprawienie szkody, tak jak każde prawo podmiotowe, stwarza dla uprawnionego pewną sferę możliwości działania – w tym wypadku, żądania odszkodowania od zobowiązanego – nigdy zaś nie wiąże się z obowiązkiem jej realizacji. Sposób postępowania uprawnionego, w tym chwila, w której wystąpił on z roszczeniem mogą być oczywiście oceniane z perspektywy art. 5 k.c., tak jak wykonywanie każdego prawa podmiotowego. Ze względu na kazuistyczny charakter tego problemu sformułowanie jakiegokolwiek generalnej konkluzji, odpowiadającej treści wskazanego zagadnienia, nie byłoby jednak w tym wypadku możliwe. Druga z kwestii wskazanych przez skarżącego jest wysoce niejasna i trudna do precyzyjnego zrozumienia. Przyjmując najbardziej prawdopodobny sens tego problemu można stwierdzić, że stosowanie art. 5 k.c. z istoty rzeczy wymaga oceny całokształtu okoliczności sprawy. Przepis ten może być przy tym stosowany jako podstawa modyfikacji skutków upływu terminu przedawnienia, obliczanego zgodnie z art. 442 § 1 k.c., który to przepis w jasny sposób rozgranicza przedziały czasu relewantne i irrelewantne dla obliczenia tego terminu. Z punktu widzenia tego problemu nieistotny jest natomiast przedmiot szkody (szkoda majątkowa lub szkoda na osobie). Może on oczywiście wpływać *ad casum* na stosowanie art. 5 k.c., z całą pewnością jednak nie jest możliwe sformułowanie w tym zakresie jakichkolwiek konkluzji o ogólnym charakterze.

Oba zagadnienia prawne nie zostały więc przekonująco uzasadnione, aby w okolicznościach niniejszej sprawy i wobec treści uzasadnienia zaskarżonego

wyroku należało na nie udzielać odpowiedzi. Nie tylko istotny problem prawny takim musi się okazać, ale rozważenie go musi móc wpłynąć na rozstrzygnięcie. Nie jest to zatem rozpoznawanie zagadnienia tylko dla niego samego, gdyż temu służy doktryna; jest to poza przesłankami wynikającymi z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w postanowieniu.